

Návrh hodnotící komise na jmenování profesorem

Masarykova univerzita

Fakulta Filozofická fakulta MU
Jmenovací obor Historie – české dějiny

Uchazeč Doc. Mgr. Lukáš Fasora, Ph.D.
Pracoviště Historický ústav FF MU

Hodnotící komise

Předseda Prof. PhDr. Jiří Malíř, CSc.
Masarykova univerzita – Filozofická fakulta

Členové

prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc.
Univerzita Karlova - Filozofická fakulta

prof. PhDr. Roman Holec, CSc.
Komenského univerzita – Filozofická fakulta

prof. PhDr. Jiří Štaif, CSc.
Univerzita Karlova – Filozofická fakulta

prof. PhDr. Aleš Zářický, Ph.D..
Ostravská univerzita – Filozofická fakulta

Hodnotící komise pro jmenovací řízení doc. Mgr. L. Fasory, Ph.D., byla ustanovena vědeckou radou FF MU dne 5. 3. 2015, ve složení prof. J. Malíř (předseda), prof. J. Hanuš, prof. M. Hlavačka, prof. J. Štaif, prof. A. Zářický. V jejím složení došlo z technických důvodů ke změně, když byl místo prof. J. Hanuše ustanoven členem komise prof. R. Holec. Tato změna byla 12. 11. 2015 schválena vědeckou radou FF MU. Komise v novém složení se na svém jednání 25. 11. 2015 jednomyslně shodla na tom, že bere na vědomí a potvrzuje platnost dokumentů a závěrů z předchozích jednání komise, v nichž byl stanoven název přednášky pro odbornou veřejnost *Možnosti a limity užití generační metody v historickém výzkumu*, schválen hodnotící zápis z jejího konání dne 13. 5. 2015 a byly akceptovány doporučující dopisy externích profesorů. Komise se dále dohodla na názvu přednášky před vědeckou radou FF MU a tajným hlasováním jednomyslně přijala text stanoviska komise ke jmenování doc. Mgr. Lukáše Fasory, Ph.D. pro pokračování jeho profesorského řízení před vědeckou radou FFMU. Hodnotící komise v tomto stanovisku potvrzuje, že doc. Lukáš Fasora předložil v úplnosti všechny požadované doklady o své dosavadní vědecko-výzkumné, pedagogické, přednáškové a organizační činnosti a že tyto doklady splňují náročná kritéria MU pro jmenovací řízení a lze je považovat za dostačující pro hodnocení uchazečových kvalit jak po stránce kvantity, tak i kvality. Komise dále konstatuje, že jeho žádost k zahájení jmenovacího řízení je doložena třemi doporučujícími dopisy, jejichž autory jsou *Univ. Prof. Dr. Hanns Haas* (Universität Salzburg), *Prof. Catherine Horel, Ph.D.* (Universités Paris I a IV) a *Prof. PhDr. Eduard*

Kubů, CSc. (Karlova univerzita a VŠE v Praze). Všichni tři píší, že Fasorovu badatelskou činnost sledují řadu let a oceňují její vysokou odbornou úroveň. Prof. Haas ve svém doporučení zdůrazňuje, že „*Fasora Publikationen und sonstigen Tagungsbeiträge bezeugen darüber hinaus eine breite Vernetzung in der internationalen wissenschaftlichen Community*“. Dále uvádí, že jeho práce se sice věnují hlavně tématům z dějin Moravy, ale jsou metodicky inovativní, takže „*Mähren und ergänzend böhmischer Länder insgesamt werden damit gleichsam zum Experimentierfeld für eine breite Palette an aktuellen Forschungsfragen und Forschungsmethoden*“. Prof. Horel hodnotí Fasorovy jednotlivé publikace a oceňuje, že rovněž „*the others books written or edited by Lukáš Fasora in the following years /.../ confirmed the quality and excellence of his research*“. Prof. Kubů píše, že práce doc. Fasory „*jsou pramenně založeny, vyhýbají se 'tradičním' a 'stereotypním' přístupům, upozorňují na nezbytnost interdisciplinárního pojení moderních dějin*“.

Hodnocení vědecké kvalifikace uchazeče

Doc. Lukáš Fasora patří k předním českým historikům moderních dějin mladší generace. Zaměřuje se na problematiku dějin městské společnosti v českých zemích v 19. a 20. století, zejména na výzkum občanské společnosti, měšťanských a občanských elit, dějin dělnického hnutí a vzájemných kontaktů mezi jednotlivými společenskými vrstvami v české společnosti a alternativních směrů v oblasti politiky, kultury a myšlení, v poslední době zvláště na význam religiozity, sekularizace, katolického revivalu a dějiny socialismu. Je autorem četných studií a publikací zveřejněných doma i v zahraničí, v nichž navazuje na nejnovější zahraniční výzkumné trendy a inovativním způsobem je rozvíjí.

Svou vědeckou dráhu započal dizertační prací, v níž se zaměřil na problematiku péče o děti a mládež v meziválečném Československu (2001). Sledoval v ní jednak institucionální procesy formování péče, jednak její mobilizační potenciál ve vztahu k jednotlivým složkám společnosti na bázi dobrovolnosti a občanské angažovanosti. Získané znalosti o procesech konstituování, perspektivách a deficitech občanské společnosti vedly Lukáše Fasoru k zaměření pozornosti na počátky občanské společnosti u nás, tj. k dějinám druhé poloviny 19. století se zaměřením na výzkum občanských elit v rámci obecních samospráv. Vydaná monografie *Svobodný občan ve svobodné obci? Občanské elity a obecní samospráva města Brna 1851-1914* (2007) věnovaná této problematice byla předložena jako habilitační spis v oboru českých dějin. Autor se tu komparativním způsobem a s těsnou vazbou na metody a výsledky zahraničního bádání vyslovil k závažným otázkám interpretace liberalismu v českých zemích, k roli sociálního, ekonomického a kulturního kapitálu při konstituování společenských elit. Touto publikací se stal jedním ze zakladatelů badatelské školy nazývané někdy moravský výzkum měšťanstva (Bürgertum) s širokým tuzemským a zahraničním ohlasem.

Recepce podnětů z oblasti výzkumu dějin měšťanstva a občanské společnosti vedla uchazeče k badatelské orientaci na problematiku kulturních a sociálních dějin dělnictva, badatelského segmentu u nás po roce 1989 téměř opuštěného, resp. zanedbávaného. Uchazeč aplikací zahraničních metod výzkumu na realie a pramennou základnu českých zemí a středovýchodní

Evropy nastínil nové cesty, které se po obecném opuštění marxisticko-leninského dogmatismu při výzkumu tohoto kontroverzního tématu jeví jako perspektivní. Především šlo o téma kontaktu mezi dělnictvem a měšťanstvem, opřené o sociologické dílo Maxe Webera a jeho historickou aplikaci. Výzkum vyústil v monografii *Dělník a měšťan. Vývoj jejich vzájemných vztahů na příkladu šesti moravských měst* (2010), kde byly analyzovány body kontaktu a konfliktu mezi dělnickou a měšťanskou společností, resp. mezi socialistickou a liberální či liberálně-konzervativní subkulturou. Autor ve výzkumu dále pokračuje, a to ve dvou směrech. Prvním je zaměření na aplikaci generační metody v historickém výzkumu, které završuje nedávno do tisku odevzdaná monografie *Stáří k poradě, mládí k boji. Radikalizace mladé generace českých socialistů 1900-1920* (2015). Autor tu představuje inovativní přístup k moderním dějinám, opřený hlavně o generační koncept z díla Karla Mannheima a jeho revize pocházející z německého a západoevropského prostředí, analyzuje hybné momenty dějin a vůbec relevanci užití pojmu “generace” jako nástroje historikovy práce. Druhým směrem výzkumu je podíl na kolektivní monografii *Český antiklerikalismus 1848-1938* (společně s Stanislavem Balíkem, Jiřím Hanušem a Markem Vlhou, Argo 2015 a paralelně LIT Verlag Berlin). Cílem tohoto směru výzkumu bylo objasnění širokého hnutí za sekularizaci českých zemí, za konstrukci národa a národního mýtu bez podílu náboženského a zvláště katolického prvku, přičemž uchazeč se podílel primárně na problematice analýzy role dělnictva ve zmíněném procesu.

Za související výzkumná témata uchazeče lze označit zájem o dějiny politického stranictví a o dějiny vzdělávání, zvláště vysokoškolského. Produktem tohoto zájmu je autorský podíl uchazeče na monografiích *Biografický slovník poslanců moravského zemského sněmu 1861-1918* (2012; člen kolektivu pod vedením Jiřího Malíře), *Masarykova univerzita v Brně. Příběh vzdělání a vědy ve střední Evropě* (2009) a *Filozofická fakulta Masarykovy university, pohledy na dějiny a současnost* (2010; obojí společně s Jiřím Hanušem). Kromě monografických prací je třeba zmínit rozsáhlou publikační činnost uchazeče, zejména významný autorský podíl na pěti odborných monografiích, 27 časopiseckých a 46 sborníkových studií. Navíc byl uchazeč (spolu)editorem deseti tematických sborníků, šesti popularizačních a didaktických textů a přednesl celkem 23 vyžádaných přednášek. Uchazečova práce zaznamenala solidní ohlas ve všech středoevropských zemích.

Závěr: Vědecká kvalifikace uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci řízení ke jmenování profesorem na MU v oboru historie – české dějiny.

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazeče

Uchazeč zajišťuje výuku jednoho z klíčových předmětů oboru historie, tj. kurzu Dějiny českých zemí 19. století, dále je vyučujícím v přednáškách a seminářích k teoretickým otázkám moderních dějin, k některým dílčím segmentům dějin 19. století (kulturní dějiny, dějiny správy, historická statistika). Mimo to je garantem oboru Didaktika dějepisu. Uchazeč dosud vedl 48 úspěšně obhájených bakalářských prací, 32 prací magisterských a jednu práci disertační. V současnosti je školitelem sedmi studentů doktorského studia, jeden ze studentů

Výsledek tajného hlasování komise

počet členů komise		5
počet členů komise přítomných hlasování		5
počet odevzdaných hlasů		5
z toho	kladných	5
	záporných	0
	neplatných	0

Návrh komise

Na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a profilu uchazeče jako význačné a uznávané vědecké osobnosti předkládá komise vědecké radě Filozofické fakulty Masarykovy univerzity návrh jmenovat doc. Mgr. Lukáše Fasoru, Ph.D., profesorem v oboru historie – české dějiny.

Brno 25. 11. 2015